

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра зоології

Дисципліна: Паразитологія з оцінкою результатів дослідження

Силабус навчальної дисципліни «Паразитологія з оцінкою результатів дослідження» підготовки бакалавра, галузі знань 09 «Біологія», спеціальності 091 «Біологія», за освітньо-професійною програмою «Лабораторна діагностика».

Викладач: Сухомлін Катерина Борисівна, професор, завідувач кафедри зоології,

Контактна інформація викладача:

Номер мобільного зв'язку: +38095 1445610

e-mail: Sukhomlin.Katerina@vnu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ:
<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри зоології та на сайті кафедри:
<https://vnu.edu.ua/uk/chairs/zoologiyi>.

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Зоологія», «Загальна цитологія і гістологія», «Екологія», «Фізіологія людини і тварин».

Анотація курсу. Курс «Паразитологія з оцінкою результатів дослідження» - це вибіркова дисципліна, яка формує загальні уявлення про з морфологічні пристосування до спільного існування паразита і хазяїна; вплив паразита на хазяїна та відповідні реакції хазяїна на паразита; методи діагностики інвазій, сучасні підходи до боротьби з основними паразитогами людини та тварин, життєві цикли найбільш поширених в Україні паразитичних тварин..

Метою викладання навчальної дисципліни «Паразитологія з оцінкою результатів дослідження» є навчання студентів основам діагностики паразитарних захворювань людини і тварин, основним закономірностям відносин «паразит – хазяїн», що відбувається в різних умовах існування та між різними організмами, розкрити закономірності складних життєвих циклів явищ паразитизму і пов'язаних з ним морфологічних та біологічних адаптацій паразитів; показати особливості біології та екології паразитичних організмів, взаємний вплив паразитів та їх хазяїв, значення паразитології в біології, медицині, ветеринарії, а також сучасні досягнення паразитологічної науки.

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомити студентів з теоретичними і практичними аспектами паразитологічної науки, показати студентам сучасні підходи до

боротьби з основними паразитогами людини та тварин. Вдосконалити навички роботи з мікроскопом. Здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (ФК)

ФК02. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей.

ФК04. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК07. Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто- та філогенезу живих організмів.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПР04. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.

ПР08. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПР09. Дотримуватися положень біологічної етики, правил біологічної безпеки і біологічного захисту у процесі навчання та професійній діяльності.

ПР10. Знати основи систематики, методи виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокариот і еукариот й застосовувати їх для вирішення конкретних біологічних завдань.

ПР12. Демонструвати знання будови, процесів життєдіяльності та функцій живих організмів, розуміти механізми регуляції фізіологічних функцій для підтримання гомеостазу біологічних систем.

ПР22. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросовісність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень

Перелік тем лекцій, які розглядаються

Тиждень	Дата	Тема лекції
1		Тема 1. Вступ. Предмет і завдання загальної та прикладної паразитології
1		Тема 2. Біотичні відносини між паразитами, хазяями і зовнішнім середовищем. Основні поняття та термінологія
2		Тема 3. Зовнішня і внутрішня будова паразитів
3		Тема 4. Біологія паразитів
4		Тема 5. Класифікація життєвих циклів паразитів
5		Тема 6. Локалізація паразитів у організмі хазяїна
6		Тема 7. Джерела та шляхи інвазій
7		Тема 8. Загальні шляхи еволюції паразитизму
8		Тема 9. Вплив паразитів на хазяїв
9		Тема 10. Захисні адаптації хазяїв
10		Тема 11. Шляхи формування паразитофауни свійських тварин і людини
11		Тема 12. Методи діагностики інвазій

Перелік тем лабораторних занять для студентів денної форми навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин	Кількість балів

1	Будова, біологія та життєві цикли паразитичних саркодових тварин і людини	2	2
2	Будова, біологія та життєві цикли кінетопластид (трипаносом, лейшманій)	2	2
3	Будова, біологія та життєві цикли багатожгутикових і опалін (трихомонад, лямблій, жаб'ячих опалін)	2	2
4	Будова, біологія та життєві цикли кокцидій (еймерій, токсоплазми)	2	2
5	Будова, біологія та життєві цикли гемоспоридій (плазмодії)	2	2
6	Будова, біологія та життєві цикли грегарин	2	2
7	Будова, біологія та життєві цикли кнідоспоридій, мікроспоридій і паразитичних інфузорій (триходіна, балантідій, іхтіофтірус).	2	2
8	Методи дослідження і діагностики найпростіших	4	4
	Модуль 1		30
9	Будова, біологія та життєві цикли моногеней	2	2
10	Будова, біологія та життєві цикли трематод	2	2
11	Дослідження партеніт трематод	2	2
12	Будова, біологія та життєві цикли цестод	4	4
13	Будова, біологія та життєві цикли нематод-біогельмінтів	2	2
14	Будова, біологія та життєві цикли нематод-геогельмінтів.	2	2
15	Будова, біологія та життєві цикли скребликів, паразитичних молюсків та паразитичних ракоподібних	2	2
16	Методи дослідження і діагностики гельмінтів (звив, копрологічні)	4	4
17	Будова, біологія та життєві цикли паразитичних кліщів та комах	2	2
	Модуль 2		30
	Разом	40	100

Політика оцінювання

При вивченні дисципліни студент мусить дотримуватися таких правил:

1. Не спізнюватися на заняття; перед початком заняття вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).
2. Не пропускати заняття без поважної причини, у разі відсутності прошу попередити та опрацювати матеріал самостійно.
3. Здійснювати попередню підготовку до лекційних та практичних занять згідно з переліком рекомендованої літератури.
4. Згідно з календарним графіком навчального процесу здавати всі види контролю.
5. Брати активну участь в навчальному процесі.
6. Бути терпимими, відвертими і доброзичливими до однокурсників та викладачів, а також відкритими до конструктивної критики.
7. У процесі навчання дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Поточний проводиться у вигляді усного або письмового опитування, що оцінюється у *1,5 бали*. Максимальна оцінка за виконання та оформлення кожної лабораторної роботи складає *0,5 бали*. Загалом з усіх тем змістових модулів 1 і 2, які виносяться на лабораторні роботи студент може отримати максимально *40 балів*.

Проміжний контроль (модульні зрізи) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульні зрізи передбачають розв'язання 30 тестових завдань, які складаються на основі лекційного курсу, лабораторних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в *1 бал*. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за кожну модульну контрольну роботу – *30 балів* (загалом *60 балів* за три модульні контрольні роботи).

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає екзамен. При цьому на екзамен виносяться *60 балів*, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для складання іспиту потрібно набрати не менше *60 балів* за 100-бальною шкалою.

У випадку якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті зарахування результатів навчання здійснюється згідно «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки [1. Визнання резул татів ВНУ ім. Л.У. 2 ред.pdf \(vnu.edu.ua\)](#) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю), дозволяє набрати студенту 10 балів;

- підготовка конкурсної наукової роботи з біології - *_10_ балів*;

- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт: на I-у етапі - *_10_ балів*, на II етапів - *_20_ балів*.

Консультації, індивідуальні завдання з навчальної дисципліни бакалаври можуть отримати щовівторка та щочетверга з 15.00 до 17.00 год.

Політика академічної доброчесності. Студенту необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць, та ін., необхідно вказувати посилання на першоджерело. У творчих, дослідницьких, методичних

роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проходить у формі заліку, за складання якого студент може отримати максимум 60 балів. Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

З базою тестових завдань можна ознайомитись у відповідному методичному посібнику.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Зінченко О.П., Сухомлін К.Б. Паразитологія. Тестові завдання : Навч.-метод. посіб. Луцьк: РВВ „Вежа” " Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 124 с.
2. Медична паразитологія з ентомологією: навчальний посібник / В.М. Козько, В.В. М'ясоєдов, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька, В.В. М'ясоєдова. – К.: Медицина, 2017. - 336 с.
3. Медична паразитологія з ентомологією: навчальний посібник / В.М. Козько, В.В. М'ясоєдов, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька, В.В. М'ясоєдова. – К.: Медицина, 2017. - 336 с.
4. Невядомська К., Пойманська Т., Магніцька Б., Чубай А. Загальна паразитологія. К.: Наук. думка, 2006. 484 с.
5. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: навчальний посібник /О.М. Єрохіна. – К. : Аграрна освіта, 2014. – 431 с.
6. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Підручник / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, М. П. Прус, Н. М. Сорока; За ред. В. Ф. Галата — К.: Вища освіта, 2003. — 464 с.
7. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Практикум (для самостійної роботи) [Ю. О. Приходько, С.І. Пономар, О.В. Нікіфорова та ін.]; За ред. Ю.О. Приходька, С.І. Пономаря. – Біла Церква, 2011. – 313 с.
8. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Практикум: Навчальний посібник / В.Ф. Галат [та ін.]. – К.: Вища освіта, 2004. – 238 с.
9. Сухомлін К.Б., Зінченко О.П. Паразитологія : Метод. рек. для викон. лабораторних робіт. Луцьк: РВВ „Вежа” " Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 88 с.

Інтернет-ресурси:

1. Єрохіна О. М. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: навчальний посібник. К. : Аграрна освіта, 2014. – 431 с. – Режим доступу: http://www.agroosvita.com/sites/default/files/libery/VetMed/НП_Паразитологія.pdf
2. Паразитологія : конспект лекцій / уклад. К. Б. Сухомлін, О. П. Зінченко. Луцьк : Медіа, 2020. 96 с. URL: <http://194.44.187.5/handle/123456789/17173>